

Årsrapport 2020

VA-verksamheten

Melleruds kommun

Innehållsförteckning

Förvaltningsberättelse	3
Verksamheten	3
Betydande händelser under året	3
Mål	5
Ekonomi	6
Investeringar	7
Taxor	8
Utblick mot kommande år	9
Finansiella rapporter	10
Redovisningsprinciper	10
Intäkter från VA-taxan	10
Materiella anläggningstillgångar	10
Fördelning av gemensamma kostnader	11
Resultaträkning	12
Balansräkning	13
Noter	14
Fastställelsebeslut och tillgänglighet	15

Förvaltningsberättelse

Verksamheten

Melleruds kommuns vatten- och avloppsverksamhet (VA) ansvarar för produktion och distribution av dricksvatten, avledning och rening av avloppsvatten samt drift, underhåll och förnyelse av VA-anläggningar inom fastställda verksamhetsområden.

Melleruds kommun distribuerar dricksvatten och renar avloppsvatten. VA-systemet sammanbinds av cirka 215 km vattenledningar, 139 km spillavloppsledningar och 106 km dagvattenledningar. Utöver detta finns tre vattenverk och tre allmänna reningsverk.

VA-verksamheten ska uppfylla de krav och villkor som ställs enligt Lagen om allmänna vattentjänster, Miljöbalken och tillstånd meddelade enligt Miljöbalken samt i Livsmedelsverkets dricksvattenföreskrifter.

VA-verksamheten är en del av Samhällsbyggnadsförvaltningen. Enheten är en affärsdrivande verksamhet och särredovisas.

I tabellen nedan presenteras antal tillsvidareanställda 2020-12-31.

Tillsvidareanställda	2020	2019	2018	2017	2016
Kvinnor	0	0	0	0	0
Män	11	8	8	8	7
Totalt	11	8	8	8	7

Medelåldern var 53,5 år.

Betydande händelser under året

Vattenverken har haft bekymmer med Nais (tillhör släktet oligochaeta glattmaskar) i utgående vatten från långsamfilter på en anläggning, åtgärder är utförda i det värst drabbade filtret.

Flera större kritiska störningar av vattenleveranserna pga. vattenläckor i Mellerud, Håverud och Dals Rostock har inträffat under året. En ny SMS-tjänst har införskaffats för att förbättra kommunikationen till abonnenterna vid dessa tillfällen.

Reningsverket har haft några avvikande analysvärden för utgående fosfor och BOD. Detta har orsakats av låga flöden in till verket samt att det förekommit petroleum i inkommande flöden.

I Dals Rostock har vi under året haft pumphaveri på en pump för överföring av spillvatten till Mellerud, vilket gjort att det varit begränsad överföringskapacitet till Mellerud.

Grävarbeten på Syrénvägen och mellan Syrénvägen och Eriks väg är avslutade. Ett nytt grävprojekt är påbörjat i Mellerud på sträckan mellan Dalslandsgatan och Nygatan, detta kommer även att fortgå under år 2021.

På Sapphult är VA arbetet nästan färdigt, det kvarstår att gräva avskärande diken för att hindra vatten från skog och åkermark att tränga in i kommunens dagvattennät samt att driftsätta pumpstationerna.

Ledningsnätet på Örnudden har överlämnats till Kommunen efter garantibesiktning är utförd och godkänd.

Ny styrutrustning (PLC) är driftsatt på Åsensbruks reningsverk. Ny radio för infrastruktur är igångsatt för att säkra en modern och robust kommunikation i framtiden.

Det nya verksamhetsområdet i Upperud är klart och 29 fastigheter är påkopplade. Under våren 2021 kommer återställning efter grävarbeten att utföras. Åtgärder för att förbereda framtida pensionsavgångar och balansera arbetsbelastningen.

En 50% administratörtjänst har ändrats till en 100% handläggartjänst. Ny drifttekniker, ny driftledare på vatten och avloppsverk samt ny driftledare till distributionsnätet har rekryterats. Driftteknikerna utgår från olika verk för att minska eventuella kontaktvägar och smittspridning av Covid-19

	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Producerat vatten 1000 m3	915	876	937	938	880	914	909
Behandlat avloppsvatten 1000 m3	1 980	1 987	1 785	1 286	1 668	1 444	1 990
Debiterat vatten 1000 m3	638	583	614	595	615	568	
Dricksvattenprover	404	442	404	300	334	400	400
Avloppsvattenprover	101	137	174	59	102	84	84
Elförbrukning mWh	1 732	1 774	1 711	1 712	1 683	1 691	1 697

Verksamhetsmått – producerat jämfört med debiterat

Under 2020 producerade vattenverken ca 915 tusen m³. Under samma år debiterade Melleruds kommun kunder på ca 638 tusen m³. Detta ger ett svinn på ca 277 tusen m³ (30 %). Detta är en minskning jämfört med föregående år (33%).

Mål

VA-verksamhetens förvaltningsmål:

Fullmäktigemål	Nämndsmål	Nyckeltal
Att utveckla ett hållbart samhälle	Öka robustheten i kommunens samhällsviktiga funktioner (KS) Målet delvis uppfyllt	 Intagsledning Vita Sannar
		 Minska ovidkommande vatten
Utveckla kommunens attraktivitet	Ökad samverkan med berörda aktörer för att säkerhetsställa god kommunal service till kommuninvånarna och näringsliv (KS) Målet ej uppfyllt	 Fler e-tjänster och digitala administrativa processer

Analys måluppfyllelse

Mål – Intagsledning Vita Sannar, Upphandling sker under våren 2021. Fortfarande väntar vi på tillståndsbesked. Vattenskyddsområde kommer att beslutas under 2021 och förhoppningen är att utförande sker med start i slutet av 2021.

Mål - Ovidkommande vatten, Bemanning har utökats med ytterligare en projektledare i organisationen. Detta gör att vi kan hålla igång fler projekt samtidigt och då öka utbytestakten av ledningar.

Mål – Fler tjänster och digitala administrativa processer, Förslag till lösning finns framtagen. Implementering kommer att ske under 2021.

Ekonomi

Årets verksamhet genererade ett överskott på 413 tkr vilket redovisas mot tidigare årsresultat. Totalt är skulden till VA-kollektivet efter år 2020 0,8 mnkr.

Bedömningen är att detta kommer att regleras under de närmaste åren.

År/tkr	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Verksamhetens intäkter	22 540	22 025	21 821	19 915	21 054	19 337	19 482
Personalkostnader	-6 007	-6 243	-5 537	-4 918	-4 204	-3 615	-3 501
Driftskostnader	-16 119	-15 635	-15 746	-15 238	-16 927	-15 863	-16 391
Fordran/skuld till abonnenterna	413	146	538	-241	-77	-141	-410

Verksamhet	Ingående skuld(-)/fordran(+) 2020	Vinst(-)/förlust(+) 2020	Utgående skuld(-)/fordran(+) 2020
VA	-354 577	-413 249	-767 825

Investeringar

Investeringsbudgeten för den avgiftsfinansierade verksamheten omfattade 47,8 mnkr och utfallet blev 22,3 mnkr.

Projekt	Budget	Utfall	Avvikelse	Slutredovisning
Nya eller utbyte komponenter	1 850	1 840	10	Reinvestering
Upperud VA ledning	9 145	10 968	-1 824	Fortsätter nästa år
Anslutningsavgift VA Upperud	0	-3 183	3 183	Fortsätter nästa år
Västerråda VA	-1 889	-1 880	-8	Klart
Sanering ovidk. Vatten 2020	13 901	9 138	4 762	Klart redovisas KF
Ny intagsledning Vita Sannar	8 921	214	8 707	Fortsätter nästa år
Övergripande styr- & övervakningssystem VA	1 217	1 180	37	Klart
Kostnader för nya anslutningar 2020	0	657	-657	Klart
Intäkter för nya anslutningar 2020	0	-428	428	Klart
Sapphult VA	5 449	3 722	1 727	Fortsätter nästa år
VA ledningar Snickargatan	-24	-24	0	Slutredovisad
VA Ängenäs pumpstation (s boende)	625	0	625	Fortsätter nästa år
Bränna förstärkning av ledningar	1 418	0	1 418	Fortsätter nästa år
Sverkersbyn/Mellerud överföringsledningar	6 000	126	5 874	Fortsätter nästa år
Vattenverk Vita Sannar styrutrustning	500	14	486	Fortsätter nästa år
Leveranssäkerhet, förstärkning av ledningar	700	0	700	Fortsätter nästa år
Summa	47 813	22 344	25 468	

Analys av utfall

- **Upperud VA ledning**
Det allmänna ledningsnätet är färdigställt, Det kvarstår återställningsarbeten och inkoppling av fastigheter under våren 2021 till en kostnad av ca 200 tkr. 29 fastigheter är vid årsskiftet inkopplade. Ett fåtal fastigheter ha valt att skjuta på sin inkoppling enligt beslut om verksamhetsområdet. Projektet har hittills överskridit budget med 1 824 tkr och ca 6 månader försenat. Slutbesiktning är planerad till Våren 2021. De ökade kostnaderna och försening beror till stor del av att området krävt mer sprängarbeten än upphandlat längs ledningssträckan.
- **Sanering ovidkommande. Vatten 2020**
Saneringsarbeten vid Syrénvägen är avslutade. Saneringsarbeten mellan Syrénvägen och Eriks väg är avslutade. Saneringsarbeten är påbörjade mellan Dalslandsgatan och Nygatan. Åläggande om omkoppling av dagvatten är utskickade till fastighetsägare i Gärdserud. 4 762 tkr kvarstår och planeras att flytta till 2021. Där flera projekt planeras att utföras parallellt med en utökad projektledare. Slutredovisning av projektet sker i separat ärende till fullmäktige.

- **Ny intagsledning Vita Sannar**
Intagsledningen är projekterad, enligt tidigare redovisningar till KSAU kommer intagsledningen att vara dyrare att anlägga än budget, ca 10 000 tkr. Upphandling är planerad till Våren 2021. Ansökningar för adekvata tillstånd är inskickade och förväntas bli godkända under 2021.
- **Sverkerybyn/Mellerud överföringsledningar**
Projektet startades under andra halvan av år 2020. och en förstudie är utförd. Projektet planeras att projekteras och upphandlas under våren 2021.
- **Sapphult VA**
Nytt avskärande dike för området samt bräddning/sänkning av befintligt dike kvarstår samt driftsättning av två pumpstationer. kvarstår gör även eventuellt nytt dagvatten och servis i sydvästra hörnet.

Slutredovisning

- **Västerråda VA Förstärkning av Va-ledningar**
Dessa är utförda till området för köpcentrumet. Projektbudgeten har överskridits med 8 tkr vilket slutredovisas.
- **Övergripande styr- & övervakningssystem VA**
Nytt Scada system med kring hörande utrustning har installerats samt ny PLC på Åsensbruk Arv med kring hörande utrustning är installerad. Av projektbudgeten återstår 37 tkr vilket slutredovisas.
- **Kostnader för nya anslutningar 2020 / Intäkter för nya anslutningar 2020**
Årets anslutningar har kostat 229 tkr mer än intäkterna. Anslutningen för Örs vatten är utförd, intäkterna kommer först år 2021 båda projekten slutredovisas.

Summa investeringar år/tkr	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Totalt netto investerat	22 345	23 102	14 398	9 056	3 805	2 783	1 498

Taxor

VA-taxan består av en fast avgift och en rörlig avgift beroende på konsumtion av VA-tjänster.

Taxan för den fasta och rörliga avgiften var oförändrad för år 2020 och kommer att vara likadan för år 2021.

En översyn av taxor kommer att påbörjas under 2021 med stöd av en konsultfirma.

Utöver detta tar VA-verksamheten ut anslutningsavgifter vid nyanslutningar av abonnenter. Hur de olika taxorna är konstruerade framgår av kommunens hemsida.

Utblick mot kommande år

VA-enhetens största utmaning är att fullfölja åtgärdsplanen för ovidkommande vatten, och VA-plan som sträcker sig 12 år framåt, vilket med dagens bedömning kräver en återinvesteringstakt på befintliga ledningssystem på 10–30 miljoner kronor om året (beroende på år) (utöver befintlig reinvesterings-budget på 1850 tkr). Det finns flertalet gator i kommunen som har dåliga VA-ledningar och dålig asfalt på exempelvis Nygatan och Lövåsvägen. I dessa gator bör VA-ledningar bytas innan ny asfaltering sker.

Det finns flera utbyggnadsplaner inom kommunen som är initierade från antingen kommunen eller kommuninvånaren.

Det är fortsatt stora investeringar i utbyggnaden av verksamhetsområden och reinvesteringar i ledningsnät och anläggningar enligt den beslutade VA-planen. Detta medför ökade kapitalkostnader vilket skall vägas in i framtida budgetar och VA-taxor.

Planering inför kommande pensionsavgångar gör att under 2021 kommer personalbudget belastas mer pga. att vi behöver lära upp ny personal. För att kunna hantera den planerade investeringstakten kommer en ny projektledare anställas som kommer att driva både VA- och gatuprojekt.

Finansiella rapporter

Redovisningsprinciper

Verksamhetens resultat- och balansräkning har upprättats i enlighet med Lagen om kommunal redovisning och de rekommendationer som lämnas av Rådet för kommunal redovisning, samt med beaktande av Lagen om allmänna vattentjänster.

En fullständig beskrivning av Melleruds kommuns redovisningsprinciper återfinns i kommunens årsredovisning. Nedan följer en beskrivning av väsentliga redovisningsprinciper för VA-verksamheten.

Intäkter från VA-taxan

Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras VA-verksamheten och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Prissättning för försäljning av verksamhetens tjänster regleras i VA-lagen enligt självkostnadsprincipen. När avgifterna överstiger/understiger kostnaderna särredovisas dessa som en skuld/fordran till abonnentkollektivet under rubriken "Förutbetalda avgifter/Skuld till abonnenterna". Bedömningen är att skulden till abonnenterna kommer att återföras under de närmaste åren.

Vid anslutning av nya abonnenter faktureras en anslutningsavgift.

Anslutningsavgifterna skall täcka avskrivningar och räntekostnader på nyinvesteringar i ledningsnät. Avskrivningstiden för ledningsnät är 80 år. Anslutningsavgiften periodiseras och intäktsförs successivt och i takt med att investeringsutgiften kostnadsförs. Anslutningsavgifterna periodiseras 1/80 per år.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med avskrivningar. Materiella anläggningstillgångar skrivs av systematiskt över tillgångens bedömda nyttjandeperiod. Linjär avskrivnings-metod används för samtliga typer av materiella tillgångar.

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst 3 år klassificeras som anläggningstillgång om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. Gränsen för mindre värde har satts till ett prisbasbelopp (47 300 kr år 2020). Komponentavskrivning tillämpas på alla nya projekt där väsentliga komponenter finns.

Följande avskrivningstider tillämpas:

Vattenverk, reningsverk, vattentorn och reservoar

Komponent	Nyttjandetid (år)
Mark	oändlig
Stomme inkl grund	100
Tak	30
Fasad	30
Elanläggning	35
Invändigt ytskikt	30

Ventilation	20
Styr- och reglerutrustning	25
Maskiner och pumpar	15
Maskiner och pumpar	30
Filter	10
Bassäng	50
Övriga komponenter	20

Ledningsnät VA

Komponent	Nyttjandetid (år)
Rörledning	80

Pumpstationer

Komponent	Nyttjandetid (år)
Byggnad stomme inkl grund	50
Tak	30
Pumpstation stomme	40
Elanläggning	25
Styr- och reglerutrustning	10
Rörgalleri	25
Pumpar	15

Finansnetto

Genomsnittlig räntekostnad för VA-verksamhetens upplåning under 2020 var 1,50 %.

Fördelning av gemensamma kostnader

Melleruds kommuns VA-verksamhet är en del av Samhällsbyggnadsförvaltningen, varför olika resurser är samordnande i kommunen. I VA-lagen ställs krav på att VA-verksamheten skall redovisas i en särskild resultat- och balansräkning. Av tilläggsupplysningar skall framgå hur kommunen fördelat kostnader som varit gemensamma med annan verksamhet som kommunen bedrivit.

Typ av gemensam resurs	Fördelningsnyckel	Kommentar
Kommunfullmäktige/kommunstyrelse	Fördelas ej	Demokratiskt uppdrag, ej väsentligt belopp
Central administration (Förvaltningschef, ekonom, ekonomiassistent)	Fördelas utifrån schablon	
IT och telefoni	Antal	
Lokaler	Äger fastigheterna	

Resultaträkning

Belopp i Mkr	Not	Bokslut 2020	Bokslut 2019
Verksamhetens intäkter		22,1	21,9
Verksamhetens kostnader	1	-18,1	-18,2
Avskrivningar		-3,1	-3,0
Verksamhetens nettokostnader		0,9	0,7
Finansiella intäkter		0,0	0,0
Finansiella kostnader		-0,9	-0,7
Årets resultat		0,0	0,0

Balansräkning

Belopp i Mkr	Not	Bokslut 2020	Bokslut 2019
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Mark, byggnader och tekniska anläggningar		90,1	52,7
Maskiner och inventarier		0,4	0,5
Pågående arbeten		14,7	28,5
Summa anläggningstillgångar		105,2	81,7
Omsättningstillgångar			
Kundfordringar		3,3	2,1
Övriga fordringar	2	0,0	0,0
Summa omsättningstillgångar		3,4	2,1
SUMMA TILLGÅNGAR		108,5	83,8
Avsättningar			
Avsättningar pensioner m.m.	3	0,0	0,0
Summa avsättningar		0,0	0,0
Skulder			
Kommunlån		84,3	61,2
Statliga investeringsbidrag/anläggningsavgifter		6,2	2,0
Summa långfristiga skulder		90,5	63,2
Leverantörsskulder		2,9	1,4
Övriga kortfristiga skulder	4	1,5	0,0
Summa kortfristiga skulder		4,5	1,4
S:A AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		95,0	64,6
Ansvarsförbindelser			
Pensionsförpliktelser	5	0,9	0,8

Noter

Särredovisning av VA-verksamheten

Affärsverksamheten redovisas i en särskild resultat- och balansräkning. Av tilläggsupplysningar skall framgå hur kommunen fördelat kostnader som varit gemensamma med annan verksamhet som kommunen bedrivit.

Not 1

Av verksamhetens kostnader 2020 utgör 406 tkr fördelade kostnader från Samhällsbyggnadsförvaltningen. Motsvarande summa 2019 var 483 tkr.

Belopp i tkr	Bokslut 2020	Bokslut 2019
Not 2		
Fordran Skatteverket moms december	0	69
Förutbetalda kostnader	0	122
Upplupna intäkter	36	0
Totalt övriga fordringar	36	191
Not 3		
Avsättningar pensioner	5	5
Avsättningar löneskatt	1	1
Totalt avsättningar	7	6
Not 4		
Individuell del	274	214
Särskild löneskatt individuell del	67	52
Arbetsgivaravgifter december	146	108
Avdragen preliminärskatt december	142	100
Semesterlöneskuld och okomp-övertid	493	374
Skuld Skatteverket moms december	67	0
Upplupna kostnader	328	27
Förutbetalda intäkter	0	1
Totalt övriga kortfristiga skulder	1 517	875
Not 5		
Pensionsskuld	712	683
Löneskatt	173	166
Totalt pensionsförpliktelser	884	849

Fastställelsebeslut och tillgänglighet

Enligt vattentjänstlagen (§ 50) skall särredovisningen årligen fastställas av huvudmannen och göras tillgänglig för abonnenterna.

Vid sitt sammanträde 2021-04-21 KS 2021/XXX § XX fastställde kommunfullmäktige i Melleruds kommun särredovisningen för Va-verksamheten avseende år 2020. Särredovisningen görs tillgänglig genom publicering på kommunens hemsida.